

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)
T.a.v. mevrouw dr. G. Uslu
Postbus 16375
2500 BJ 'S-GRAVENHAGE

Datum	Onderwerp		
19 september 2023	Naleving prestatieovereenkomst RPO 2022		
Uw kenmerk	Ons kenmerk	Contactpersoon	Doorkiesnummer
	950416/950813		

Geachte mevrouw Uslu,

1. Op grond van artikel 2.60n, eerste en tweede lid, van de Mediawet 2008 sluiten de Minister en de RPO voor de duur van een concessieperiode een prestatieovereenkomst. Op basis van het concessiebeleidsplan maken zij daarin afspraken over de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen. Daarnaast staan de maatregelen omschreven bij niet naleving en tussentijdse wijziging in verband met veranderende inzichten of omstandigheden (hierna: de Prestatieovereenkomst). De huidige prestatieovereenkomst loopt van 2020 tot en met 2025 en is op 17 mei 2021 door voormalig minister Slob, de RPO, de regionale publieke omroepen en het Commissariaat getekend.

Rol van het Commissariaat

2. Het Commissariaat beoordeelt de gerapporteerde prestaties aan de hand van het document Uitvoering prestatieafspraken RPO. Dit document is op 17 mei 2022 door de RPO, de regionale publieke omroepen en het Commissariaat getekend. Het Commissariaat stelt vast aan welke afspraken wel, ten dele of niet is voldaan. Naar aanleiding van de rapportage, bedoeld in artikel 4, zendt het Commissariaat zijn opmerkingen over de naleving van deze Prestatieovereenkomst aan de Minister.
3. Op 31 mei 2023 heeft het Commissariaat van de RPO het jaarverslag 2022 ontvangen. De RPO rapporteert in haar jaarverslag over de naleving van de prestatieovereenkomst.
4. Er zijn 14 prestatieafspraken opgesteld in de Prestatieovereenkomst. Overeengekomen is dat de RPO over het jaar 2022 over 12 prestatieafspraken verantwoording aflegt. De toetsing van de prestatieafspraken 2022 heeft in de afgelopen weken plaatsgevonden. In aanvulling daarop vond een gesprek met de RPO plaats waarin een aantal afspraken nader is besproken en waarin om aanvullende informatie is gevraagd. Voor de twee resterende prestatieafspraken (afpraak 1 en afspraak 3) organiseerde de RPO in 2022 een pilot. In het jaarverslag over 2023 rapporteerde de RPO voor het eerst over deze twee prestatieafspraken.

Wijze van beoordelen

5. Het Commissariaat heeft beoordeeld of:
 - de in de rapportage gerapporteerde bronnen overeenkomen met de in het document Uitvoering Prestatieafspraken RPO aangegeven bronnen;
 - de gebruikte definities en toelichtingen overeenkomen met de in het document Uitvoering Prestatieafspraken RPO genoemde definities en toelichtingen;
 - de rapportage compleet is, oftewel de in het document Uitvoering Prestatieafspraken afgesproken gegevens zijn vermeld, en;
 - aan welke prestatieafspraken wel, ten dele of niet is voldaan.

Toetsing

6. De RPO heeft aan alle 12 getoetste prestatieafspraken voldaan. De rapportage is mondeling besproken op 21 augustus 2022 op locatie bij het Commissariaat. Vijf Prestatieafspraken zijn op dat moment besproken omdat deze waren opgevallen in de rapportage. De bevindingen over deze vijf afspraken zijn opgenomen in deze brief. In de bijlage is het verslag opgenomen van de uitvoering van alle prestatieafspraken over 2022.

Bevindingen

Afspraken 4 en 5

7. Volgens afspraak 4 verslaat iedere RPMI jaarlijks minimaal het aantal evenementen zoals aangegeven in de RPO-begroting, met een minimum van 200 evenementen in totaal per jaar voor alle RPMI's. Op grond van afspraak 5 verzorgt iedere RPMI jaarlijks minimaal het aantal documentaires zoals aangegeven in de RPO-begroting, met een minimum van 100 documentaires in totaal per jaar voor alle RPMI's.
8. Aan afspraken 4 en 5 is voldaan, maar de formulering van de afspraak roept verwarring op. Het Commissariaat beoordeelt deze afspraken door te kijken naar het totaal aantal gerealiseerd evenementen en documentaires. In de afspraken staat dat de beoordeling plaatsvindt op totaalniveau, waarbij iedere RPMI wordt gevraagd het aantal evenementregistraties en documentaires te verslaan dat is begroot. De afspraak bestaat daarmee uit twee componenten: het totaalniveau én het aantal verslagen volgens de begroting. Het Commissariaat verzoekt de RPO in aanloop naar de nieuwe concessieperiode na te denken over een herziene formulering van deze afspraak.

Afspraak 8 en 9

9. Volgens afspraak 8 is het landelijk gemiddelde totaalbereik aan het einde van de tweede planperiode van de concessie (eind 2025) gemiddeld toegenomen ten opzichte van de eerste planperiode.

Op grond van afspraak 9 rapporteert de RPO over het totaalbereik van de RPMI's uitgesplitst naar leeftijdscategorieën.

10. Aan beide afspraken is voldaan. Toch hebben we de resultaten besproken omdat deze opvallend zijn. De RPO rapporteert in deze afspraken over het gerealiseerde bereik van de RPMI's. De resultaten zijn opvallend stabiel of stijgend. Deze resultaten vloeien voort uit onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van de RPO. De resultaten gaan in tegen de algemene trend. De algemene trend is dat, met name jongeren, juist minder worden bereikt door traditioneel televisie en radio. Dit wordt ook ondersteund met cijfers uit ander onderzoek. Binnenkort wordt met het Nationaal Media Onderzoek (NMO) een nieuw

marktbreed onderzoek gepubliceerd. Dit onderzoek zal ook de bestaande kijkcijfers van Stichting KijkOnderzoek vervangen. Ook de RPMI's worden gemeten in dit onderzoek. In aanloop naar de nieuwe concessieperiode doet het Commissariaat de suggestie voor om ook voor de meting van de prestatieafspraken over te stappen naar NMO cijfers. RPO houdt de ontwikkelingen van NMO in de gaten. In aanloop naar de nieuwe concessieperiode zal de bruikbaarheid van NMO onderwerp van gesprek zijn.

Afspraak 10

11. Op grond van afspraak 10 worden de RPMI's door de gebruikers ervaren als regionaal, actueel, informatief, betrouwbaar, betrokken en professioneel.
12. Aan deze afspraak is voldaan. De gebruikers ervaren de RPMI's als regionaal, actueel, informatief, betrouwbaar, betrokken en professioneel. Minimaal 75 procent van de ondervraagden kent deze waarden toe aan de RPMI. Het resultaat over 2022 lag iets onder het niveau van het resultaat over 2021 en 2020. Het Commissariaat heeft dit onder de aandacht gebracht bij de RPO.

Beoordeling

13. De RPO heeft aan alle afspraken uit de prestatieovereenkomst voldaan.

Ten slotte

14. Met de beoordeling van de prestatieafspraken heeft het Commissariaat voldaan aan de verplichting om de rapportage van de RPO over de naleving van de prestatieovereenkomst te verifiëren.
15. Een afschrift van deze brief verzenden wij ter kennisgeving aan de raad van bestuur van de RPO. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Commissariaat voor de Media

drs. Amma Asante
voorzitter

Bijlage: 1

Afspraak	2020	2021	2022
1	Nvt	Nvt	Nvt
2	✓	✓	✓
3	Nvt	Nvt	Nvt
4	Nvt	✓	✓
5	Nvt	✓	✓
6	✓	✓	✓
7	✓	✓	✓
8	✓	✓	✓
9	✓	✓	✓
10	✓	✓	✓
11	✓	✓	✓
12	Nvt	✓	✓
13	Nvt	✓	✓
14	✓	✓	✓

Afspraak 1: De RPO legt verantwoording af over de uitvoering van de publieke media-opdracht.

Ingangsjaar: pilot in 2022

In 2021 is besproken dat over afspraak 1 en afspraak 3 een pilot wordt opgezet. Afspraak 1 betreft de verantwoording over de uitvoering van de publieke media-opdracht. Afspraak 3 betreft de verantwoording over het dagelijks verzorgen van actueel media-aanbod. De pilot is uitgevoerd in 2022. De bevindingen van de pilot zijn mondeling doorgesproken met de RPO. Dit heeft plaatsgevonden in november 2022. De resultaten zijn zowel door de RPO als door het Commissariaat goed bevonden. In 2023 wordt dit opgepakt door de RPO en de eerste rapportage volgt in het jaarverslag over 2023.

Afspraak 2: Alle RPMI's maken het jaarverslag van de mediaraad openbaar.

Ingangsjaar: 2020

Alle jaarverslagen zijn gepubliceerd op de website van de media-instelling.

Afspraak 3: Alle RPMI's verzorgen dagelijks actueel media-aanbod.

Ingangsjaar: pilot in 2022

Zie hiervoor de toelichting bij afspraak 1.

Afspraak 4: Iedere RPMI verslaat jaarlijks minimaal het aantal evenementen zoals aangegeven in de RPO-begroting, met een minimum van 200 evenementen in totaal per jaar voor alle RPMI's.

Ingangsjaar: 2021

Aan het minimumaantal evenementen voor alle RPMI's is voldaan. Er is verslag gedaan van 296 evenementen. Het totaal aantal evenementen van alle RPMI's wordt in de begroting van de RPO opgenomen. Er waren 256 evenementen begroot. Tien RPMI's hebben van meer evenementen verslag gedaan dan zij hadden begroot.

Twee omroepen hebben van minder evenementen verslag gedaan dan zij hadden begroot. Omroep Gelderland heeft 35 evenementen begroot en er 28 gerealiseerd. Omroep Brabant heeft 40 evenementen begroot en er 38 gerealiseerd. In het verslag van de RPO staat dat evenementen zijn vervallen waardoor er geen verslag van kon worden gedaan.

In het jaarverslag van de RPO neemt zij het aantal begrootte evenementen per RPMI op en het aantal gerealiseerde evenementen. Het Commissariaat beoordeelt deze afspraak op het totaal aantal gerealiseerde evenementen, het minimum van 200 dus. In het document 'Uitvoering prestatieafspraken' staat in de uitvoering voor prestatieafpraak 4 dat 'het uitgangspunt is dat alle RPMI's het aantal evenementen verslaat dat in hun eigen bekostigingsaanvraag is opgenomen'. Dit zorgt ons inziens voor verwarring. De prestatieafpraak bevat een formulering op niveau van de RPO en de uitvoering bevat een formulering op het niveau van de RPMI. Dit maakt de inhoudelijke beoordeling van deze prestatieafpraak lastig. Wij willen voorstellen om in aanloop naar de nieuwe concessieperiode na te denken over een manier om deze afspraak eenduidiger te formuleren.

Afspraak 5: Iedere RPMI verzorgt jaarlijks minimaal het aantal documentaires zoals aangegeven in de RPO-begroting, met een minimum van 100 documentaires in totaal per jaar voor alle RPMI's.

Ingangsjaar: 2021

Aan de prestatieafpraak is voldaan omdat het minimum aantal documentaires ruim is gerealiseerd. Er zijn 227 documentaires gerealiseerd, waar er 169 waren begroot. Een paar RPMI's springen in het oog omdat het aantal begrootte documentaires fors afwijkt van het aantal gerealiseerde evenementen. Het aantal gerealiseerde documentaires is in deze gevallen een stuk hoger. Zo heeft bijvoorbeeld RTV Drenthe 25 documentaires gerealiseerd en er 3 begroot. RTV Utrecht is een ander voorbeeld met 25 gerealiseerd versus 8 begroot.

De RPO geeft in haar jaarverslag aan dat het aantal gerealiseerde documentaires afwijkt omdat de productie van documentaires in 2021 is gestagneerd door coronamaatregelen. Een aantal van deze documentaires is in 2022 ten uitvoer gekomen en opgeleverd.

Voor deze prestatieafpraak geldt dezelfde opmerking als bij prestatieafpraak 4. Ook hier willen wij voorstellen om in aanloop naar de nieuwe concessieperiode na te denken over een manier om deze afspraak eenduidiger te formuleren.

Afspraak 6: De RPO rapporteert over de belangrijkste voorbeelden van onderzoeksjournalistiek.

Ingangsjaar: 2020

Aan deze prestatieovereenkomst is voldaan door de verslaglegging van verschillende voorbeelden van onderzoeksjournalistiek. Een omschrijving van het begrip onderzoeksjournalistiek is opgenomen in de definitielijst bij het document 'Uitvoering prestatieafspraken'. De beoordeling van 'belangrijkste voorbeelden' van onderzoeksjournalistiek is een kwalitatieve beoordeling die de RPO maakt en die het Commissariaat niet inhoudelijk kan toetsen. Maar het Commissariaat is van mening dat de voorbeelden die zijn gegeven in het jaarverslag treffend zijn. Ook heeft de RPO in haar jaarverslag gezocht naar een mix van voorbeelden van onderzoeksjournalistiek waarbij bijvoorbeeld samenwerking heeft plaatsgevonden tussen omroepen, met andere (maatschappelijke) regionale organisaties of met landelijke organisaties. Dit geeft een mooi overzicht van het onderzoeksjournalistieke werk van de RPMI's.

Afspraak 7: De RPO legt over de uitvoering van de samenhangende distributiestrategie verantwoording af.

Ingangsjaar: 2020

Aan de prestatieafspraken is voldaan door de rapportage over distributie.

Afspraak 8: Het landelijk gemiddelde totaalbereik is aan het einde van de tweede planperiode van de concessie (eind 2025) gemiddeld toegenomen ten opzichte van de eerste planperiode.

Ingangsjaar: 2020

Het totaalbereik van de aanbodkanalen van de RPO is opvallend stabiel. We zoomen in op het stabiele bereik van het aanbodkanaal televisie uit het jaarverslag van de RPO. Stichting KijkOnderzoek rapporteert een afname van het totaalbereik van televisie¹. De RPO maakt voor haar jaarverslag geen gebruik van de cijfers van SKO. Onderzoeksbureau Motivaction voert in opdracht van de RPO een onderzoek uit waar de RPO de resultaten van gebruikt voor het jaarverslag. Voor televisie is opvallend dat de resultaten hier van elkaar afwijken. Methodologisch gezien zijn hier verklaringen voor. Een voorbeeld hiervan is dat Stichting KijkOnderzoek een passieve manier van meten gebruikt en de resultaten van Motivaction op basis van herinnering van de respondent worden gemeten. Ondanks de methodologische verklaringen voor de afwijkende resultaten, is het opvallend te noemen dat de algemene trend – een afname van het gebruik van televisie – niet is terug te zien in de resultaten van het onderzoek van Motivaction.

Ieder jaar rapporteert de RPO het landelijk gemiddelde totaalbereik. De afspraak is dat over de periode 2022 tot en met 2025 het gemiddelde van de 4 jaren wordt berekend en dit geldt als resultaat over de tweede planperiode. Dit bereik moet hoger zijn dan het jaar 2021 (referentiejaar).

Bereik	Televisie	Radio	Online	Totaal
2020	69%	43%	59%	80%
2021	69%	43%	59%	80%
2022	68%	43%	58%	80%

Afspraak 9: De RPO rapporteert over het totaalbereik van de RPMI's uitgesplitst naar leeftijdscategorieën.

Ingangsjaar: 2020

Met de rapportage heeft de RPO voldaan aan deze prestatieafspraken. Wel geldt hiervoor dezelfde opmerking als gemaakt bij afspraak 8. Met name de stabiliteit van de jongste leeftijdsgroep is opvallend. Het bereik van de jongste leeftijdsgroep is zowel stabiel voor het aanbodkanaal televisie, als voor radio (verschil bereik 2022 ten opzichte van 2021 is maximaal 2 procentpunten). De cijfers van Stichting KijkOnderzoek laten zien dat het gebruik van televisiezenders zeker in deze leeftijdsgroep afneemt². Nogmaals maken we hier de kanttekening dat de door de RPO gerapporteerde resultaten niet één op één zijn te vergelijken met de resultaten van Stichting KijkOnderzoek. Wel spreken de resultaten van de RPO de algemeen geldende trend tegen. Het Commissariaat en de RPO hebben gesproken over de komst van het Nationaal Media Onderzoek (NMO). Het NMO zal medio 2023 met nieuwe markt cijfers komen voor televisie. Deze cijfers gaan de cijfers van SKO vervangen. De RPO wordt gemeten in het

¹ Gebaseerd op het dalende week- en maandbereik
https://www.kijkonderzoek.nl/images/Jaarrapporten/SKO_Jaarrapport_2022.pdf

² Gemiddeld dagbereik televisiezenders gemeten door Stichting KijkOnderzoek en gepubliceerd in de Mediamonitor
<https://www.mediamonitor.nl/wp-content/uploads/CvdM-Mediamonitor-2022-DEF.pdf>

NMO. Omroep Reclame Nederland (hierna: ORN) is de organisatie die de mediacampagnes verzorgt voor radio, televisie en online van de regionale omroepen. ORN maakt in de toekomst gebruik van de cijfers uit NMO. Dit omdat deze cijfers de standaard zijn in de advertentiemarkt. In aanloop naar de nieuwe concessieperiode doet het Commissariaat de suggestie om ook voor de prestatieafspraken over te stappen naar NMO cijfers. RPO houdt de ontwikkelingen van NMO in de gaten. In aanloop naar de nieuwe concessieperiode zal de bruikbaarheid van NMO onderwerp van gesprek zijn.

Bereik	18-30	31-44	45-59	60-75
2019	77%	80%	80%	84%
2020	79%	79%	80%	82%
2021	81%	81%	79%	80%
2022	82%	82%	79%	79%

Afspraak 10: De RPMI's worden door de gebruikers ervaren als regionaal, actueel, informatief, betrouwbaar, betrokken en professioneel.

Ingangsjaar: 2020

De afspraak dat tenminste 75 procent van de respondenten deze waarden toekent aan de regionale omroep zijn ruim behaald. De resultaten zijn op alle zes elementen stabiel: een goede prestatie van de RPO. De waarde 'professioneel' scoort voor de tweede jaar op rij 77 procent. Het resultaat van deze waarde zit hiermee tegen de ondergrens van 75 procent aan. Het Commissariaat brengt dit bij de RPO onder de aandacht en vraagt naar een mogelijke verklaring. De RPO geeft aan dat met name jongeren zorgen voor een daling op dit kenmerk. Deze verklaring is voor het Commissariaat voldoende en vraagt van de RPO om monitoring en aandacht.

Imago	Regionaal	Betrouwbaar	Informatief	Actueel	Betrokken	Professioneel
2020	88%	86%	86%	86%	84%	79%
2021	86%	83%	84%	83%	81%	77%
2022	85%	84%	83%	83%	82%	77%

Afspraak 11: De landelijke gemiddelde waardering die de gebruikers de aanbodkanalen van de RPMI's geven is per jaar tenminste minimaal een 7,1.

Ingangsjaar: 2020

Aan deze prestatieafspraken is met een hoge waardering voor zowel televisie, als radio, als online voldaan. De resultaten in 2022 verschillen nauwelijks van de resultaten uit 2021. Online is dit jaar zelfs iets hoger gewaardeerd. De RPO heeft op verzoek van het Commissariaat de waarderingsvragen uit de vragenlijst voorgelegd.

Waardering	Televisie	Radio	Online
2020	7,2	7,3	7,4
2021	7,3	7,4	7,4
2022	7,3	7,4	7,5

Afspraak 12: Alle RPMI's bieden het publiek mogelijkheden tot interactie met regionale nieuwsberichtgeving, nieuwsberichten te delen of anderszins te acteren. Alle RPMI's streven ernaar de hiervoor bedoelde interactie te vergroten.

Ingangsjaar: 2021

Aan deze prestatieafspraken is voldaan door een volledig overzicht te geven van de interactiemogelijkheden in het jaarverslag. De RPMI's zetten veel mogelijkheden in om in contact te zijn met het publiek.

Afspraak 13: Iedere RPMI biedt jaarlijks minimaal het aantal werkervarings- of stageplaatsen aan zoals aangegeven in de RPO-begroting, met een minimum van 135 werkervarings- of stageplaatsen in totaal per jaar voor alle RPMI's.

Ingangsjaar: 2021

In totaal zijn 160 stageplaatsen gerealiseerd. Aan deze prestatieafspraken is daarmee voldaan. Bijna alle RPMI's hebben meer stageplaatsen gerealiseerd dan begroot. In 2022 is afgesproken dat de RPO vanaf 2022 aan de RPMI's verzoekt om verschillen tussen de aanvraag en het gerealiseerde aantal te duiden. Hoewel wij deze duiding nog niet teruglezen in het jaarverslag is het positief dat het aantal stageplaatsen ruim boven het begrote aantal uitkomt. RTV Utrecht is de enige omroep die hier opvallend afwijkt. Zij had 17 plekken begroot en heeft er 10 gerealiseerd.

Afspraak 14: De RPO rapporteert over de belangrijkste samenwerkingsverbanden tussen RPMI's en andere partijen.

Ingangsjaar: 2020

Aan deze prestatieafspraken is voldaan door de rapportage in het jaarverslag. Dit jaar is gekozen voor een verhalende vorm voor de verslaglegging van deze prestatieafspraken. Vorig jaar was dit weergegeven in een schema.³

³ Het schema zoals is opgenomen in het document 'Inventarisatie voor monitoren prestatieafspraken'.